

ALİ BİN EBÛ TÂLİB (R.A.)

Miladî 600 senesinde Mekke'de dünyaya gelen Hz. Ali'nin (r.a.) babası Ebû Tâlib, annesi de Fâtıma binti Esed'dir. Mekke'de baş gösteren kıtlık üzerine Resul-i Ekrem (a.s.m.), amcası Ebû Tâlib'in yükünü hafifletmek için Hz. Ali'yi (r.a.) himâyesine almıştı. Peygamber Efendimize (a.s.m.) Nübüvvet vazifesi verildiğinde Hz. Ali (r.a.) hemen imân etti ve ilk imân edenler safında yerini aldı. Bu sıralarda on yaşlarındaydı.

Hicretten sonra Muhacirler ile Ensar arasında kurulan kardeşlik antlaşmasında Peygamber Efendimiz (a.s.m.) Hz. Ali'ye (r.a.) hitâben **“Sen dünyada da âhirette de benim kardeşimsin”** diyerek onu kendisine kardeş olarak seçti. Daha sonra da kızı Fâtıma ile evlendirdi. Bu evlilikten Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin adlı çocukları dünyaya geldi. Peygamber Efendimizin (a.s.m.) mübarek soyu bunlarla devam etti.

Kahramanlığıyla meşhur olan Hz. Ali (r.a.), Bedir, Uhud, Hendek ve Hayber başta olmak üzere hemen hemen bütün savaşlara katıldı.

Bazı savaşlarda Resul-i Ekrem'in (a.s.m.) sancaktarlığını yaptı ve çok büyük kahramanlıklar gösterdi. Bundan dolayı kendisine **“Esedullah” (Allah'ın aslanı)** ünvanı verildi. Uhud ve Huneyn'de bir çok yerinden yaralanmasına rağmen Efendimizi bütün gücüyle korudu. Hayber kuşatmasında kalenin ağır demir kapısını yerinden söküp aldı ve zaferin kazanılmasında büyük payı oldu.

Hazreti Peygamberin (a.s.m.) vahiy kâtipliğini de yapan Hz. Ali (r.a.), ondan mânevî ilimleri de aldı. Efendimiz bir hadîs-i şerîfnde **“Ben kimin dostu isem Ali de onun dostudur”** buyurarak Hz. Ali'ye (r.a.) olan muhabbetini ifade etmiştir.

Peygamber Efendimiz vefat ettiğinde Benî Sâide avlusunda toplanan Ashabın önde gelenleri Hz. Ebû Bekir'i (r.a.) halife seçmişlerdi. Hz. Ali (r.a.) bu seçimde bulunamadı. Bu durum sonraki dönemlerde Şiîler tarafından fazlaca abartılmış, Hz. Ali'nin (r.a.) hilâfet hakkının gasp edilmesi şeklinde değerlendirilmiştir. Halbuki Hz. Ali (r.a.) hiçbir vakit hilâfet iddiasında bulunmamış, halifeler tarafından kendisine verilen görevleri hakkıyla yerine getirmişti. Medîne'de ikâmet edip Kur'ân ve Hadis ilimleriyle uğraşmış, Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer'in (r.a.) birçok meselede müracaat ettiği âlim bir Sahabî olmuştu.

Üçüncü halife Hz. Osman'ın (r.a.) şehid edilmesi üzerine, Hz. Ali (r.a.), kendisine yapılan hilâfet teklifini Talhâ ve Zübeyr'e yönelttiyse de, yapılan ısrar üzerine halifeliği kabul etti. Fakat Şam valisi ve Hz. Osman'ın (r.a.) yeğeni olan Hz. Muâviye (r.a.), Hz. Ali'nin (r.a.) halifeliğini tanımadı. Bunun sonucunda Siffin Savaşı meydana geldi ve bu savaşta yetmiş bin Müslüman şehit oldu.

Hz. Ali (r.a.), hilâfet davasından vazgeçmeyen Hz. Muâviye'yi (r.a.) tamamen etkisiz hâle getirmek ve Müslümanları tek bir bayrak etrafında toplamak gayesiyle hazırlık yapmaktayken, Kûfe'de intikam arzusuyla yanıp tutuşan Hâricîlerden Abdurrahman bin Mülcem tarafından 661 yılında zehirli bir hançerle şehid edildi.

Hz. Ali (r.a.), ilim, takva, fedakârlık, kahramanlık, ihlâs gibi yüksek fazîletlerle donanmış ve Aşere-i Mübeşşere'den (Cennetle müjdelenen on Sahabe) olan bir Sahabîdir. Çocukluğunda puta tapmadığı için, ismi zikredildiğinde **“Kerremallahü Vecheh” (Allah onun yüzünü aziz kıldı)** duasıyla anılır. Ashâb-ı Kirâm arasında Kur'ân, hadis ve bilhassa fıkıh alanındaki bilgileriyle kendisine müracaat edilen bir otorite olmuştur. Rivayet ettiği hadislerin toplamı 586'dır.